

1. 1974

1. **Simplisties Verbond**

De eerste tv-uitzending op 6 november startte met het officiële hijsen van de verbondsvlag door Kees van Kooten en Wim de Bie op een strand.

2. **Herman Kuiphof**

Deed op 7 juli verslag van de WK-finale tussen West-Duitsland en Nederland. Ondanks een 1-0 voorsprong van Nederland via een strafschoep in de eerste minuut kwam West-Duitsland op een 2-1 voorsprong. Daarop riep Kuiphof uit: "Zijn we er tóch ingetuind!"

3. **Kung Fu Fighting**

Nummer 1-hit van Carl Douglas (one hit wonder) over de Chinese vechtsport kungfu. Oorspronkelijk bedoeld als de B-kant van een ander nummer.

4. **Philippe Petit**

Frans koorddanser, die op 7 augustus enkele malen heen en weer liep over een koord tussen de North Tower en de South Tower van het World Trade Center in New York. Petit noemde zijn stunt zelf 'de misdaad van de eeuw'.

5. **Lammie**

Dit hasjschip bracht zichzelf op 21 april bij een achtervolging door de marechaussee tot zinken, met de helft van de lading (in codetaal: 'het halve paard') aan boord.

6. **Gorredijk**

In februari werden in deze Friese plaats zo'n 10 à 20 ufo's waargenomen. Een snackbarhouder zei op tv niet te weten wat er in die ufo's zat. "Misschien wel konijnen?"

7. **Ernö Rubik**

Hongaarse wiskundige, die zijn befaamde kubus met 27 blokjes introduceerde. Het kostte hem zelf een maand om de puzzel voor het eerst op te lossen.

8. **Ollekebolleke**

Deze versvorm werd geïntroduceerd door Drs. P. Het metrum komt overeen met dat van het woord 'ollekebolleke'. Die naam verwijst naar de versvoet van het ollekebolleke: een dubbele dactylus. Omdat het woord 'dactylus' zelf metrisch gezien een dactylus is, is het daarmee een zelfvervuller.

9. **Je-weet-wel-kater**

Eufemisme voor een gecasteerde kater. De term werd voor het eerst gebruikt in de strip 'Jan, Jans en de kinderen' van Jan Kruis in het weekblad Libelle.

10. **Blaaspijpje**

Op 1 november ingevoerd. Hiermee kon de politie automobilisten controleren op alcoholgebruik. Als iemand te veel gedronken had, kleurden de kristallen in het pijpje groen.

2. Trouwe wegarbeiders

Meesterknechten in de Tour de France.

1. Maurice Brocco

Toen hij in de Tour de France van 1911 zijn diensten aanbood aan François Faber, noemde koersdirecteur Henri Desgrange hem 'waardeloos' en niet meer dan een knecht. Als wraak won Brocco de volgende bergetappe met 34 minuten voorsprong. Maar omdat hieruit bleek dat hij goed kon koersen en Faber moest hebben geholpen, werd hij uit de ronde gezet.

2. Abdel-Kader Zaaf

Nam in de Tour de France van 1950 op een gegeven moment een ruime voorsprong. Nadat hij een fles wijn had gedronken, stapte hij half dronken weer op de fiets. Hij reed echter de verkeerde kant op: het peloton tegemoet...

3. Andrea Carrea

Kwam in 1952 na een bergetappe in de Tour de France in de gele trui. Als beloning gaf zijn kopman Fausto Coppi die avond een feestje en draaide de rollen om: voor deze keer poetste hij de schoenen van zijn knecht.

4. Jos van der Vleuten

Reed in de jaren zestig als knecht en zorgde daarbij soms voor een vrolijke noot. Zo fietste hij een keer in de Tour de France korte tijd met een lege emmer op zijn hoofd.

5. Martin van den Bossche

Werd in 1969 in de bergetappe naar de Tourmalet derde; hij had de tweede plek verkocht aan een mederenner in ruil voor 30 fietsbandjes voor eigen gebruik.

6. Gerben Karstens

Deze renner werd om zijn grappen en grollen 'de clown' genoemd. Op een keer demarreerde hij, verstopte zich en sloot achterin weer aan in het peloton, dat nog steeds op jacht was naar hem.

7. Erwin Nijboer

Reed in de jaren negentig voor Miguel Indurain, die als bijnaam 'El rey' (De koning) had. Jaren later, in 2007, werd Nijboer Prins Carnaval in zijn woonplaats Denekamp.

8. Paolo Fornaciari

Was meesterknecht bij verschillende kopmannen. In 2019 werd zijn ijssalon 'Ultimo Kilometro' verkozen tot Beste Ijssalon van Italië en won zijn 'Ari-Ari' (roomijs met likeur, pinda's en sinaasappelsmaak) de prijs voor de beste smaak.

9. Giuseppe Guerini

Ontsnapte in 1999 in de slotklim van de etappe van Alpe d'Huez en ging in de laatste kilometer onderuit toen hij botste op een onvoorzichtige fotograaf. De foto die deze wilde nemen, bleek ook nog mislukt te zijn.

10. Pierre Latour

Deze Franse renner noemt zijn benen Brigitte (linkerbeen) en Bernadette (rechterbeen). Dit zijn ook namen van heiligen. Op moeilijke momenten roept hij tegen ze om ze aan te sporen.

3. Van die verdraaide ringen in rood, wit en rood

Letland. Letten herkennen elkaar in het buitenland vaak aan hun Namejs-ring: een gedraaide ring die drie Letse gebieden symboliseert. De kleur van de Letse vlag is rood-wit-rood.

1. Mark Rothko

Amerikaans schilder, geboren in Letland als zoon van een apotheker. Toen hij in 1938 Amerikaans staatsburger werd, verkortte hij zijn achternaam Rothkowitz tot Rothko. Dit vanwege het toenemende antisemitisme in Amerika en Europa.

2. Rīgas Melnais Balzams

Letse likeur, vaak beschouwd als de nationale drank van Letland. Volgens de traditie kennen alleen de 'balsemmeester' en twee leerlingen het exacte recept.

3. **Pēteris Vasks**

Lets componist. In zijn compositie 'Dona nobis pacem' uit 1996 worden slechts die drie woorden gezongen.

4. **Sergej Eisenstein**

Russisch filmregisseur, geboren in Riga in 1898. Werd beroemd met zijn film 'Pantserkruiser Potjomkin'. Klassiek is de scène waarbij in Odessa een kinderwagen van de trappen af rolt.

5. **Rīgas Centrāltirgus**

Deze Centrale Markt van Riga bestaat uit vijf grote overdekte hallen, gemaakt van de stalen gebinten van voormalige zeppelinhallen.

6. **Mikhail Tal**

Russisch-Lets schaker die in 1960 wereldkampioen werd en ook wel de 'Tovenaar van Riga' werd genoemd. Hij speelde bijzonder aanvallend, met offers die niemand anders zou durven.

7. **Kaku Nams (of: Cat house)**

Op het dak van dit 'Kattenhuis' in de binnenstad van Riga staan twee bozige zwarte katten met hun achterste naar het gebouw van het Grote Gilde gericht. Naar verluidt had de eigenaar van het Kattenhuis ruzie met het hoofd van dat Gilde.

8. **Daina Taimina**

Lets wiskundige, die een manier vond om hyperbolische vlakken te visualiseren door ze te haken. Dit gaf haar studenten een veel beter inzicht in de materie.

9. **Trušu Pilsētiņa**

Lets voor 'Konijnenstadje'. Miniatuurstadje in het zuiden van Letland, met huisjes die bevolkt worden door konijnen.

10. **Lāčplēsis**

Lets voor 'De Berendoder'. Naam van een episch gedicht van Andrejs Pumpurs. De hoofdfiguur heeft zijn grote kracht te danken aan zijn berenoren. Eens zal hij de Duistere Ridder verslaan, waarna de Letten weer vrij zullen zijn.

4. 10 over de vierde

De letter D is de vierde letter van het alfabet.

1. **D River**

Rivier in Oregon, VS, die stroomt van Devils Lake bij Route 101 naar de Stille Oceaan. Met een lengte van slechts 130 meter is het de kortste rivier ter wereld.

2. **Doris D**

Artiestennaam van de Britse zangeres Debbie Jenner. Die naam verwijst naar die van actrice Doris Day, die in de VS het imago had van 'the girl next door'.

3. **D-Yikes!**

Titel van de zesde aflevering van het elfde seizoen van de animatieserie South Park. Het is een parodie op de film '300', die kort daarvoor in 2007 in première was gegaan.

4. **D-score**

Getal dat de globale ontwikkeling van een kind tussen 0 en 4 jaar aangeeft.

5. **Canon in D**

Compositie van de Duitse componist Johann Pachelbel. Veel moderne popsongs volgen de akkoordprogressie van dit muziekstuk voor drie violen en een bas.

(Axis of Awesome toont dat op hilarische wijze aan:

<https://www.youtube.com/watch?v=5pidokakU4I>).

6. **D-day**

Vaak gebruikte benaming voor de geallieerde invasie in Normandië op 6 juni 1944. De D staat daarbij voor 'Decision'.

7. D''-laag

De D''-laag vormt het onderste deel van de mantel van de aarde en markeert de overgangszone tussen de kern en de mantel.

8. Vitamine D

Essentiële voedingsstof, in 1919 ontdekt. Het bleek dat de botaandoening rachitis veroorzaakt wordt door een gebrek aan zonlicht, dat mede deze vitamine aanmaakt.

9. DigiD

Soort digitaal paspoort voor overheidsinstanties. Bij de lancering in 2003 als 'Nieuwe Authenticatie Voorziening' werd het ook wel Burgerpin genoemd.

10. Service D

Naam van een Belgische verzetsgroep tijdens de Tweede Wereldoorlog. Deelgroep Équipe Z hield zich vooral bezig met sabotagedaden.

5. Eén keer goed raak (Titel)

Die ene grote hit.

1. 19 (Paul Hardcastle, 1985)
2. How Bizarre (OMC, 1996)
3. I'll be there for you (The Rembrandts, 1995)
4. The ketchup song (Asejeré) (Las Ketchup, 2002)
5. Who let the dogs out (Baha Men, 2000)
6. Only you (Flying Pickets, 1983)
7. Na Na Hey Hey Kiss Him Goodbye (Steam, 1969)
8. Don't worry, be happy (Bobby McFerrin, 1988)
9. Eres Tu (Mocedades, 1973)
10. Runaway Train (Soul Asylum, 1973)

6. Rondtrekkers

Peredvizjniki (Russisch voor 'trekkers' of 'zwerfers') was de populaire benaming voor een Russische schildersgroep die eind 19^e en begin 20^e eeuw reizende kunstexposities verzorgde, om zo kunst naar het volk te brengen.

1. Emily Shanks

Britse schilderes die in Moskou woonde. Ze werd in 1894 als eerste vrouw toegelaten als lid van de Peredvizjniki, op basis van haar schilderij 'Inkspot'.

2. Ilja Repin

Schilderde in 1883 een portret van kunstcriticus Vladimir Stasov. De schrijver Toergenjev schreef dat je gerust kunt twisten met iemand die slimmer, even slim of minder slim dan jou is. "Maar twist nooit met Vladimir Stasov."

3. Valentin Serov

Eind 2015 en begin 2016 had de Tretjakovgalerij in Moskou een expositie van zijn werk, die vanwege de massale belangstelling met een week verlengd werd. Tevens werd een veldkantine ingericht met boekweitpap en hete thee voor de wachtenden.

4. Kārlis Hūns

Deze Letse schilder zocht vanwege tbc op doktersadvies plekken op met frisse en gezonde lucht. Helaas mocht dat niet baten: hij stierf al op 45-jarige leeftijd.

5. Nikolaj Kasatkin

Sociaal-realistisch schilder. In 1971 werd zijn schilderij van een vrouwelijke mijnwerker afgebeeld op een postzegel van 6 kopeken, in een serie met werken van Sovjetartiesten.

6. Viktor Vasnetsov

Schilder die gespecialiseerd was in mythologische en historische thema's. In 1885 maakte hij toneelontwerpen en kostuums voor de opera 'Sneeuwmeisje' van Rimski-Korsakov.

7. Sergei Maljoetin

Beschildeerde in 1890 de eerste serie 'Matroesjka'-poppetjes.

8. Ivan Kramskoj

Leidde in 1863 de 'Opstand van de Veertien' tegen de Keizerlijke Kunstacademie. Deze studenten weigerden als proeve van bekwaamheid een schets rond het klassieke thema 'Feest in het Walhalla' te maken, omdat ze liever een zelfgekozen, realistisch onderwerp wilden.

9. Ivan Sjisjkin

Van deze landschapsschilder werd 'Ochtend in het dennenbos' in de Sovjet-Unie beroemd, omdat het kwam te staan op de wikkel van een populaire chocoladeversnapering.

10. Vasili Volkov

Werd bekend door een schilderij uit 1901 over een bezoek van Peter de Grote kort voor zijn dood aan een fort in 1724. Het origineel is zoek; daarom wordt voor de meeste reproducties een kopie gebruikt.

7. In het naaimandje

Allerlei soorten naaigerei.

1. Schaar

Het eerste couplet van 'Het land van Maas en Waal' eindigt met: "Dan blaast er de fanfare ter ere van de schaar/ Die trouwt met de vingerhoed; ze houden van elkaar".

2. Vingerhoed

In het Monopoly-spel, dat in 1935 in de huidige vorm uitkwam, werden in plaats van pionnen onder meer strijkijzertjes en vingerhoedjes gebruikt.

3. Knoop

Een veel gebruikt symbool van drankbestrijders was een blauwe knoop.

4. Kant

Aanduiding voor huwelijksjubileum: 13 jaar is kant, 14 jaar is ivoor.

5. Klos

Als je 'de sigaar' bent, ben je ook 'de klos'.

6. Speldenkussen

Gewone benaming voor de *Leucospermum cordifolium*, een Zuid-Afrikaanse struik.

7. Sokkenstopper

Een hulpmiddel in de vorm van een paddenstoel, om gaten in sokken te stoppen.

8. Elastiek

Zorgt dat kleding op het lichaam aansluit.

9. Haken en ogen

Als iets problematisch is, zitten er haken en ogen aan.

10. Omkeerhaak

Bij het naaien van bijvoorbeeld een ceintuur worden de verkeerde kanten op elkaar genaaid. Met een omkeerhaak wordt de goede kant gekeerd.

8. Voor een appel en een ei

In 1624 (400 jaar geleden) vestigden de eerste Nederlanders zich op Manhattan, dat later voor goederen ter waarde van slechts 60 gulden van lokale Indianen werd 'gekocht'. Manhattan werd het centrum van 'The Big Apple'.

1. Sarah Rapelje

Werd als eerste kind van Europese herkomst in Nieuw-Nederland geboren, als oudste kind van Catalina Trico en Joris Rapelje. Ze zouden nog 10 kinderen krijgen.

2. The Battery (of: Capske Hook)

Stadspark op de zuidpunt van Manhattan. Ten tijde van Nieuw-Amsterdam stond hier een batterij kanonnen opgesteld.

3. Sara Roelofs

Omdat ze goed de talen sprak van lokale Indianenstammen, speelde ze als tolk een belangrijke rol bij de vredesonderhandelingen in 1663 na de Esopus-oorlogen. Als dank gaf een hoofdman haar een stuk land ten westen van de Hudson.

4. Nassau Street

Straat in Manhattan, die aanvankelijk Kip Straet heette, naar een van de eerste Nederlandse kolonistenfamilies op Manhattan. Als eerbetoon aan het huis van Oranje-Nassau werd dit later Nassau Street.

5. Anna Loockermans

Getrouwd met Oloff van Cortlandt, burgemeester van Nieuw Amsterdam. Haar zoon Stephanus van Cortlandt was de eerste burgemeester van het latere New York die daar geboren werd.

Anna zou als Vlaamse de traditie van Sinterklaas hebben meegebracht naar Nieuw Nederland, die aan de basis lag van Santa Claus.

6. Broadway (of: Breedweg)

Deze belangrijke noord-zuidverbinding in Manhattan heette vroeger Breede Weg. Al lang voor de kolonisatie was het een belangrijke route voor lokale Indianenstammen.

7. Everardus Bogardus

Dominee in Nieuw-Nederland die vanaf de kansel de bloedige Oorlog van Kieft (1643-1645) veroordeelde. Uit protest boycotte Kieft deze kerkdiensten en liet hij ze zelfs verstoren door ketelherrie.

8. Jansson-Visscherkaart

Gerennommerde kaart van het noordoosten van Noord-Amerika. De Nederlandse benamingen op deze kaart waren een vorm van cartografische propaganda: laten zien dat de Nederlanders hier heer en meester waren. Ook wilde men zo nieuwe kolonisten trekken.

9. Jacob Steendam

Was lid van rederijderskamer 'De Wijngaardranken' uit Haarlem. Hij schreef twee epische gedichten: het kritische 'Klagt van Nieuw-Amsterdam' (1659) en het lovende 'Lof op Nuw-Nederland' (1661).

10. Manuel de Gerrit de Reus

Nadat hij met acht andere slaafgemaakten schuldig werd bevonden aan moord, werd geloot wie er moest hangen. Manuel trok het kortste lootje en werd opgehangen met een dubbele strop. Die brak echter af, waarna hij werd vrijgelaten.

9. Daar komt de bruid

1. Victoria (Verenigd Koninkrijk, 1840)

2. Wilhelmina (Nederland, 1901)

3. Grace (Monaco, 1956)

4. Fabiola (België, 1960)

5. Margrethe (Denemarken, 1967)

6. Mathilde (België, 1999)

7. Máxima (Nederland, 2002)
8. Mary (Denemarken, 2004)
9. Camilla (Verenigd Koninkrijk, 2005)
10. Charlene (Monaco, 2011)

10. Met name goed geregeld

Wetmatigheden met (eigen)namen in de titel.

1. **Wet van Sinterklaas**

Deze wet stelt: als je niet duidelijk vraagt wat je wilt, krijg je iets anders.

2. **Wet van Jante**

Deense gedragscode, bestaande uit tien regels. Achterliggende gedachte: je moet je kop niet boven het maaiveld uitsteken. (Jante is een fictieve stad in Denemarken.)

3. **Wet van Sullerot**

Volgens deze wet is er een verband tussen het percentage vrouwen in een beroepsgroep en de status van dat beroep: hoe meer vrouwen, hoe lager de status. Dat zou de nog steeds bestaande loonkloof tussen mannen en vrouwen verklaren.

4. **Wet van Yerkes-Dodson**

Deze wet toont het verband aan tussen stressniveau en prestatie, waarbij een optimaal stressniveau nodig is voor een maximale prestatie. De grafiek hiervan heeft de vorm van een omgekeerde U.

5. **Wet van Meden en Perzen**

Duidt op een vaststaande regel of afspraak waaraan niet te tornen valt. Gebaseerd op twee bijbelverzen: Esther 1:19 en Daniël 6:9.

6. **Wet van Posthumus**

Volgens deze wet haalt in elke klas altijd een kwart van de leerlingen een onvoldoende en ongeveer de helft een 6 of 7, ongeacht het niveau.

7. **Wet van Brandolini**

Volgens deze wet is het makkelijk om desinformatie te creëren, maar erg moeilijk om deze weer te ontkrachten.

8. **Wet van Muphry**

Volgens deze wet (een knipoog naar de bekende Wet van Murphy) zal iemand met schriftelijke kritiek op een tekst zelf altijd minstens één spel- of taalfout maken.

9. **Wet van Stigler**

Volgens deze wet wordt geen enkele wetenschappelijke ontdekking genoemd naar de oorspronkelijke ontdekker. (Stigler zelf noemde overigens socioloog Robert K. Merton als ontdekker van deze wet.)

10. **Wet van Sturgeon**

Gebaseerd op de uitspraak van SF-auteur en criticus Theodore Sturgeon dat 90 procent van alles troep is.

11. Cijfers en letters. Van wie?

Schrijvers van romans met het cijfer 1 t/m 10 in de titel.

1. **Pieter Aspe**

In zijn roman 'Min 1' (deel 31 van 'Meesters in Misdaad') staat de moord op de steenrijke bankier Hubert Snoy et d'Oppeurs centraal.

2. **J.R.R. Tolkien**

Schrijver van de trilogie 'In de ban van de ring'. In deel 2, 'De twee torens', wordt Gandalf de Grijze na een gevecht met een Balrog Gandalf de Witte.

3. **Alexandre Dumas**

Schrijver van 'De drie musketiers'. Hun motto was: "Eén voor allen en allen voor één".

4. **Meir Shalev**

In zijn roman 'Vier maaltijden' heeft hoofdpersoon Zejde drie mogelijke vaders. Jacob, een van hen, bereidt in de loop van jaren viermaal een maaltijd voor Zejde, waarbij de levensgeschiedenissen van de verschillende personages verteld wordt.

5. **Kurt Vonnegut**

In Slachthuis Vijf is de optometrist Billy Pilgrim als 'tijds-spasticus' losgeraakt van de tijd. Daardoor kan hij heen en weer reizen tussen willekeurige momenten in zijn verleden en toekomst.

6. **Pittacus Lore**

Gezamenlijk pseudoniem van James Frey en Jobie Hughes. In 'De kracht van Zes' (het tweede deel van de Loriënkronieken) wordt het verhaal verteld door leden van de zogeheten Garde: als eerste door Nummer Vier (John Smith) en als tweede door Nummer Zeven (Marina genoemd).

7. **Lucinda Riley**

In haar boek 'De zeven zussen' (het eerste deel van een zevendelige serie) krijgen Maia en haar zussen na de plotselinge dood van hun vader ieder een brief met een mysterieuze verwijzing naar hun afkomst. Maia gaat als eerste op onderzoek uit en komt daarvoor in Rio de Janeiro terecht.

8. **Katherine Neville**

In haar boek 'De Acht' gaat computereexpert Cat Velis in 1972 op zoek naar een kostbaar schaakspel dat al jaren verdwenen is. Twee eeuwen eerder verborgen twee nonnen stukken van dit schaakspel, omdat het spel dat ermee gespeeld kon worden anders te krachtig zou zijn.

9. **Sophie van der Stap**

In 'Meisje met negen pruiken' beschrijft ze in dagboekvorm de 54 weken chemotherapie die ze onderging. Elke pruik geeft haar een ander gevoel en een andere persoonlijkheid, en helpt haar haar ziekte te overwinnen.

10. **Agatha Christie**

In haar roman 'Tien kleine negertjes' komen alle tien gasten die zijn uitgenodigd op een eiland op mysterieuze wijze om het leven.

12. **Er ging geen belletje rinkelen**

Kampen. In een verhaal over de vermeende domheid van de inwoners zegt een bisschop door ziekte af voor een feestmaal. De stadsbestuurders besluiten daarop om de steur die was gevangen voor het feestmaal weer los te laten met een zilveren bel om, zodat ze hem later weer kunnen traceren.

1. **Sofia Maria Schafstadt**

In het stadsziekenhuis van Kampen maakte internist Pim Kolff tijdens de oorlog de eerste werkende kunstnier, onder meer met resten van een bommenwerper en cellofaan van een slager. De Kampense Sofia Maria Schafstadt ('patiënte nr. 17') kreeg hiermee als eerste met succes een dialyse. Ze herstelde volledig.

2. **De Boswachters**

Deze Kampense band had in 1999 een gouden plaat met 'Het Bananenlied'. In 1923 had Harry Fay veel succes met het origineel: 'Yes! We Have No Bananas'.

3. **Coen Hissink**

In Kampen geboren schrijver, die in 1928 een verhalenbundel publiceerde over een decadente levensstijl. Ter inspiratie bezocht hij een Berlijnse homobar en snoof hij cocaïne in een toilet.

4. **D'Olde Zwarver**

Stellingmolen uit 1842 die in 1952 op een dieplader verplaatst werd naar een plek aan de IJssel. Aan die verhuizing dankt de molen zijn huidige naam.

5. **'t Kleinste huisje**

Aan Burgwal 98 staat het kleinste huisje van Kampen, dat slechts 1,4 meter breed en 4,5 meter diep is. Ooit woonde er een gezin met drie kinderen.

6. **Hanzeborden**

Kampense variant op het ganzenbordspel, waarbij een kogge heen en terug naar Zweden vaart. Op vakje 52 wordt het schip aangevallen door kapers, waarbij alle handelswaar in beslag wordt genomen.

7. **Jan-Willem Siebrand**

Oprichter van wijnhandel Siebrand. In 1920 bemachtigde hij een vaatje wijn voor 200 gulden van een schip met Portugese wijn dat was vergaan. Hij bottelde de wijn en verkocht de flessen nog dezelfde dag: de start van een miljoenenbedrijf.

8. **Kamperlijntje (of: Zwolle - Kampen)**

Spoorlijn tussen Zwolle en Kampen. Hierover schreef Jules de Corte ooit het lied 'Van Zwolle naar Kampen'. Daarin droomt de machinist van het treintje op die lijn ervan om ooit eens een fee aan te klampen.

9. **Hasse Simonsdochter**

Hoofdpersoon in jeugdboek van Thea Beckman. Door een huwelijk met de veroordeelde Jan van Schaffelaar wordt ze verbannen. Later wordt ze huurling en doet ze mee aan rooftochten. Na de dood van Van Schaffelaar keert ze terug naar Kampen en hertrouwt met een klokkengieter.

10. **Elisabeth Bas**

Voormalig sigarenmerk, vernoemd naar de uit Kampen afkomstige herbergierster Elisabeth Bas.

13. **Belevenissen**

Muziekfragmenten van attracties in de Efteling.

1. Danse Macabre
2. Het meisje met de zwavelstokjes
3. De Vliegende Hollander
4. De zes zwanen
5. Villa Volta
6. De magische klok
7. Sirocco
8. De put van Vrouw Holle (Of: Vrouw Holle)
9. Baron 1898
10. De Chinese nachtegaal

14. **De eerste(n) die... Wie met wat?**

Pop/rockartiesten of -bands met een primeur.

1. **Duran Duran, Electric Barbarella**

Duran Duran was de eerste band die, in september 1997, een nieuwe single eerst digitaal op internet zette.

2. **Bob Dylan, Blonde on Blonde**

'Blonde on Blonde', dat Bob Dylan in 1966 uitbracht, was het eerste album dat als dubbelalbum verscheen.

3. The Beatles, Twist and Shout

Op 15 augustus 1965 traden The Beatles als eerste band op in een stadion. Het openingsnummer was 'Twist and shout' van Phil Medley en Bert Russell.

4. One Direction, Four

In 2014 kwam het album 'Four' van One Direction op de eerste plaats binnen op Billboard. Het was hun vierde album op rij waarmee dat het geval was: een unicum.

5. Cher, Believe

Bij het nummer 'Believe' van Cher, uitgebracht in 1998, werd voor het eerst gebruikgemaakt van de audioprocessor Auto-Tune om haar stem te vervormen. Dat staat sindsdien bekend als het 'Cher-effect'.

6. Dire Straits, Brothers in Arms

'Brothers in Arms', uitgebracht door Dire Straits op 17 mei 1985, was het eerste album waarvan meer dan een miljoen cd's werden verkocht.

7. Metallica, Freeze 'em all

Op 8 december 2013 gaf Metallica een concert op poolstation Carlini op Antarctica. Met dit optreden, vastgelegd op het album 'Freeze 'em all', waren ze de eerste band die op alle zeven werelddelen had gespeeld.

8. Jackie Brenston And His Delta Cats, Rocket 88

In maart 1951 bracht de band 'Jackie Brenston and his Delta Cats' het nummer 'Rocket 88' uit, dat beschouwd wordt als het eerste rock-'n-roll-nummer uit de geschiedenis. De versterker die bij de opname gebruikt werd, was beschadigd geraakt nadat hij uit de wagen was gevallen toen ze onderweg naar de opname een lekke band kregen.

9. Pink Floyd, Games for May

Op 12 mei 1967 had Pink Floyd in de Queen Elizabeth Hall het concert 'Games for May'. Het was het eerste concert met 'quadrophonic surround sound'.

10. Les Paul, Lover

In 1947 nam Les Paul de single Lover op. Met acht verschillende gitaarpartijen werd het de eerste hitsingle die tot stand kwam via het sound-on-soundprincipe.

15. 2024

1. Hanneke de Jonge

Werd op 10 februari verkozen tot nieuwe stem van het NOS-radioprogramma 'Met het Oog op Morgen', als opvolger van Hans Hogendoorn.

2. Sarah Gillis

Speelde op 13 september vanuit de ruimte 'Rey's Theme' uit de film Star Wars op een viool. Het eerste viooloptreden ooit in de ruimte.

3. André van Duin

Bracht op 22 november het album 'La Bohème' uit. Daarop staan 12 door hem hertaalde chansons van Charles Aznavour met een 'hedendaagse draai'.

4. Gezinsverpakking

Titel van het boekenweekgeschenk voor de Nederlandse Boekenweek 2024, rond het thema 'Bij ons in de familie'. Het werd geschreven door De Chabotten.

5. Wisdom

Deze vrouwelijke albatros ('koningin van de zeevogels'), de oudste wilde vogel ter wereld, heeft op 74-jarige leeftijd nog een ei gelegd.

6. Kate Middleton

Bood op 11 maart haar excuses aan, omdat een foto van haar en haar drie kinderen (als dank voor de steun na een buikoperatie in januari) door haar bleek te zijn gefotoshopt. Ze verklaarde af en toe te experimenteren met montage.

7. **Google**

Kreeg vanwege een Russische claim voor het blokkeren van meerdere tv-kanalen op YouTube een boete die opliep tot ruim 19 quintiljard euro: een 19 met 33 nullen. Dat is vele malen meer dan de totale hoeveelheid geld die er op aarde bestaat.

8. **Doornroosje**

Kreeg dit voorjaar bij een opknapbeurt in de Efteling een grotere cupmaat. Daarmee moest ze wat meer lijken op de originele tekening van Anton Pieck.

9. **Biniam Girmay**

Won als eerste Afrikaan in de geschiedenis de groene trui voor beste sprinter in de Tour de France. Dat zorgde voor veel vreugde in Afrika.

10. **Bossche bol**

Omdat deze lekkernij in 2024 honderd jaar bestond, werd in april de Bossche Bollen Belevenis geopend, een mini-museum onder het stadhuis.